

Wat geloven mensen en wat verbindt ons?

⌚ Duur 60 minuten

© **Lesdoel** De leerlingen verkennen de vijf wereldreligies (christendom, islam, jodendom, hindoeïsme en boeddhisme). Ze leren wat mensen geloven, welke rituelen en symbolen belangrijk zijn en ontdekken gedeelde waarden als zorg, eerlijkheid en vrede. Ze reflecteren op de vraag wat mensen – ondanks verschillen – met elkaar verbindt.

Verbindende leergebieden

- Oriëntatie op jezelf en de wereld (levensbeschouwing, religie)
- Burgerschap (diversiteit, democratische waarden)
- Taalontwikkeling (gesprek, uitleg, reflectie)
- Kunstzinnige oriëntatie (symboliek, expressie)
- Filosofie en kritisch denken (waarden, overtuigingen)

Kerdoelen

Burgerschap

- 2 Diversiteit – Leerlingen leren over religieuze en culturele diversiteit.
- 4 Maatschappelijke betrokkenheid – Leerlingen leren hoe religies bijdragen aan sociale verbondenheid.
- 6 Maatschappelijke vraagstukken – Leerlingen denken na over inclusie en wederzijds respect.

Nederlands

- 2A Luisteren en lezen met begrip – Leerlingen luisteren naar uitleg en verhalen over religies.
- 3A Doelgericht spreken en schrijven – Leerlingen presenteren wat ze geleerd hebben.
- 4A Doelgericht gesprekken voeren – Leerlingen gaan met elkaar in gesprek over overtuigingen en waarden.

Kunst en cultuur

- 1 Creatieve maak- en denkstrategieën – Leerlingen vertalen abstracte begrippen naar symbolen of beeld.
- 4 Verbeelden en creëren – Leerlingen maken werk rondom religieuze symboliek.
- 7 Kunst en cultuur in context – Leerlingen onderzoeken hoe kunst en religie verbonden zijn.

Mens en maatschappij

- 5 Historische ontwikkelingen – Leerlingen leren hoe religies invloed hebben gehad op cultuur en samenleving.
- 12 Sociale omgeving – Leerlingen ontdekken de rol van religies in het dagelijks leven.

Benodigheden

- Grote wereldkaart
- Werkbladen per religie
- Symbolenkaarten of afbeeldingen
- Materialen voor posters (papier, lijm, kleurmateriaal)
- Waardenkaartjes of -stroken
- Reflectiekaartjes (zelf maken)

Introductie voor de leerkracht

Leerlingen in groep 6 zijn nieuwsgierig naar de wereld en stellen diepere vragen over geloven, gebruiken en verschillen tussen mensen. Deze les biedt ruimte voor verwondering, vergelijking en het benoemen van universele waarden.

Jouw rol is het begeleiden van een open, veilige sfeer waarin religieuze diversiteit gewaardeerd wordt. Je stimuleert leerlingen om met respect te luisteren en vragen te stellen. Leg nadruk op overeenkomsten én op het recht om verschillend te zijn.

Omschrijving van de opdracht

De leerlingen ontdekken kernaspecten van de vijf wereldreligies en verkennen gedeelde waarden. Ze maken kennis met symbolen, gebruiken en rituelen en ze reflecteren op de betekenis van geloof in het dagelijks leven.

Begeleiding

Geef korte inleidingen bij elke religie. Gebruik beeldmateriaal en leg verbanden met situaties die leerlingen herkennen (bijvoorbeeld delen, helpen, vergeven). Laat ruimte voor persoonlijke vragen en ervaringen. Benadruk dat je mag geloven – of niet – en dat ieder geloof waardevol is.

Kennisoverdracht

Introduceer de vijf wereldreligies met eenvoudige overzichten (heilig boek, symbool, feestdag). Laat zien hoe elk geloof zorg en verbinding belangrijk vindt. Gebruik verhalende uitleg om abstracte begrippen te verduidelijken.

Differentiatie

Laat leerlingen kiezen tussen tekst, beeld of presentatie bij de verwerking. Gebruik pictogrammen voor overzicht. Bied verdiepingsmateriaal voor snelle denkers (bijvoorbeeld over het ontstaan van religies of de invloed van een religie op de geschiedenis). Laat leerlingen met ervaring in een religie hun kennis delen (als ze dat willen).

De vijf fasen van de leercirkel

Verwonderen

Doel: leerlingen verwonderen zich over de verscheidenheid van religieuze overtuigingen en gebruiken.

Activiteit: toon symbolen (bijvoorbeeld kruis, davidster, halve maan, lotusbloem, ohm-teken). Vraag:

- Wat denk je dat dit symbool betekent?
- Welke symbolen ken je al? Waar heb je die eerder gezien?

Bespreek eerste indrukken, vragen en associaties.

Oriënteren

Doel: leerlingen maken kennis met de basiskenmerken van vijf wereldreligies.

Activiteit: werk in groepjes met een informatiewaaier of werkblad per religie. Laat leerlingen antwoorden zoeken op:

- Wat weet je over mensen die dit geloof hebben?
- Wat is belangrijk in deze religie?
- Welke feestdag hoort erbij?

Presenteer de antwoorden aan de klas via posters of korte uitleg.

Onderzoeken

Doel: leerlingen leggen verbanden tussen religies en gedeelde waarden.

Activiteit: leg waardenkaartjes op tafel, bijvoorbeeld 'vriendelijkheid', 'eerlijkheid', 'zorg', 'delen' en 'liefde'. Laat leerlingen bij elke religie één waarde zoeken die daar een rol in speelt. Bespreek:

- Wat hebben deze religies gemeen?
- Wat vind jij belangrijk in het leven?

Laat leerlingen opschrijven: 'In het geloof dat ik onderzocht, is... belangrijk. Dat herken ik ook in ...'

Uitvoeren

Doel: leerlingen verbeelden hun inzicht in religieuze diversiteit.

Activiteit: maak een gezamenlijke muurcollage met als titel 'De wereld en haar geloven'. Leerlingen tekenen of knippen individueel een symbool, een ritueel of een waarde uit de religie die zij hebben onderzocht. Deze worden samen op een wereldkaart geplakt of rondom een grote cirkel.

Reflecteren

Doel: leerlingen reflecteren op hun leren en op het belang van respect voor religie en cultuur.

Activiteit: in een kring trekken leerlingen reflectiekaartjes en maken ze de zin op het kaartje af. Zinnen:

- Ik wist niet dat ...
- Ik vond het mooi dat ...
- Ik wil meer weten over ...
- Deze waarde past bij mij omdat ...

Evaluatie en reflectie voor de leerkracht

Observeer:

- Wie toont respect of interesse voor andere geloven?
- Wie herkent universele waarden in meerdere religies?
- Wie stelt verdiepende of kritische vragen?

Stel jezelf vragen:

- Hoe kan ik religieus bewustzijn koppelen aan burgerschap of filosofie?
- Welke leerlingen willen hier graag meer over leren?
- Hoe kan ik vanuit deze les bruggen bouwen naar identiteit, erfgoed en levensbeschouwing?

Mogelijke vervolglessen

- Waarom zijn er zoveel geloven in de wereld?
- Hoe helpt geloof mensen in moeilijke tijden?
- Welke rol speelt muziek of kunst in religies?
- Wat hebben religies met vrede te maken?

Deze lesbrief hoort bij de uitgave 'EigenlijkWijs'.
www.eigenlijkwijs.nl